

Dünyanın siyasi arenasında yerini və çəkisini möhkəmləndirən Azərbaycan əksər dövlətlərlə əlaqələrini inkişaf etdirməkdədir.

Tam müstəqil xarici siyasət həyata keçirən Prezident İlham Əliyevin uğurlu diplomatiyası ilə Azərbaycan həmin dövlətlərin Cənubi Qafqaz regionundakı ən etibarlı tərəfdaşı hesab olunur. Azərbaycanın bir çox dövlətlə strateji tərəfdaşlıq, səmimi dostluq-qardaşlıq münasibətləri mövcuddur.

Belə ölkələrdən biri də İsraildir. Bu ölkə ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətinin vacib istiqamətlərindən biridir. İsrail Prezidenti İsxak Hersoqun ölkəmizə səfəri isə İsrail-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafına güclü təkan verərək gələcək yaxın əməkdaşlıq üçün çox əlverişli imkanlar yaratmış oldu.

Səfərin məqsədi ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verməkdir. Elə prezidentlər arasında keçirilən görüşlərdə müzakirə edilən məsələlərə, dövlət başçılarının mətbuata verdikləri bəyanatlara istinadən deyə bilərik ki, bu səfər münasibətlərin daha da gücləndirilməsinə müsbət impuls verdi.

Yəhudilər üçün Azərbaycan təhlükəsiz məkandır

Ümumiyyətlə, Azərbaycan və İsrail arasında qarşılıqlı dostluq və əməkdaşlıq əlaqələri yalnız iqtisadi-strateji faydaya deyil, həm də ənənəvi tarixi, mədəni köklərə əsaslanır. İki ölkənin xalqları arasındakı əlaqələrin qədim tarixi var.

Azərbaycanda yəhudilərə həmişə yaxşı münasibət bəslənib və burada heç zaman antisemitizm halları olmayıb. Hər iki ölkəni yaxınlaşdırən daha bir amil isə Azərbaycanla yəhudi diasporunun və İsraildə Azərbaycanlıların getmiş yüz minə yaxın yəhudinin yaşamasıdır. Buna görə də İsrail dövlətinin Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlı olmasının təkə bu ölkənin zəngin enerji resursları, strateji geosiyasi vəziyyəti, sırf iqtisadi-siyasi amillər ilə səciyyələndirmək düzgün deyil. İki ölkə arasında əməkdaşlıq tarixən mövcud olmuş, bu əlaqələrin kökündə insani dəyərlər, tolerantlıq, qarşılıqlı anlaşma olub.

İsrail Prezidenti İsxak Hersoqun söylədiyi kimi, yəhudilər üçün Azərbaycan təhlükəsiz məkandır, onlar burada inkişaf edib, öz mədəniyyətlərini qoruyub saxlayıblar. Yəhudilər yalnız öz icmaları çərçivəsində deyil, Azərbaycanın zəngin siyasi və mədəni mühitində də tərəqqi tapıblar. Əlbəttə ki, bu, kiçik məsələ deyil, çünki dinlərarası əməkdaşlıq və xalqlararası tolerantlıq, qarşılıqlı hörmət hər iki ölkənin üstünlük verdiyi dəyərdir. Ölkələrimiz arasındakı sıx əlaqələr yalnız qarşılıqlı marağa deyil, həm də ortaq dəyərlərə əsaslanır.

31 illik uğurlu diplomatik münasibətlər

25 dekabr 1991-ci il tarixdə İsrail Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyıb. İki ölkə arasında diplomatik əlaqə isə 6 aprel 1992-ci ildə qurulub. 1993-cü ilin avqustundan İsrailin Azərbaycanda səfirliyi fəaliyyət göstərir.

Bu il martın 29-da İsraildə Azərbaycan səfirliyi açılıb. Tədbirdə Azərbaycan və İsrailin xarici işlər nazirləri Ceyhun Bayramov və Eli Kohen, həmçinin hər iki ölkənin parlament, ictimaiyyət və incəsənət nümayəndələri iştirak ediblər. Nazir Ceyhun Bayramov səfirliyin açılışını iki ölkənin münasibətlərinin inkişafına yeni təkan verəcəyini bildirib. Diplomat Azərbaycan-İsrail əməkdaşlığının müxtəlif istiqamətlərindən danışdı və perspektiv

Azərbaycan və İsrail davamlı tərəqqi yolu ilə irəliləyirlər

Prezident İsxak Hersoqun ölkəmizə səfəri münasibətlərin daha da gücləndirilməsinə müsbət impuls verdi

imkanları qeyd edərək bildirib ki, Azərbaycanın yəhudi icması cəmiyyətimizin inkişafına öz töhfəsini verir. Nazir səfirliyin açılışından sonra İsraildəki Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin də aktivləşəcəyinə əmin olduğunu söyləyib.

Mərasimi tarixi hadisə adlandıran nazir Eli Kohen 30 illik əməkdaşlıq müddətində səfirliyin açılışının strateji əlaqələrin dərinliyindən xəbər verdiyini vurğulayıb. Azərbaycanı İsrailin strateji tərəfdaşı adlandıran nazir iki ölkənin müxtəlif sahələrdə sıx əməkdaşlıq etdiyini bildirib. O, münasibətlərimizin bundan sonra daha da dərinləşəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Prezident İsxak Hersoq isə mayın 30-da Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində İsrail Dövlətinin Müstəqillik Günü münasibətilə təşkil olunan rəsmi qəbulda bildirib ki, Azərbaycanın Təl-Əvivdə səfirliyinin açılması əlaqələrimizin yeni müstəvidə inkişafına kömək edəcək.

İlham Əliyev isə deyib ki, bu il İsraildə Azərbaycan səfirliyinin açılması əlaqələri daha yüksək səviyyəyə qaldıracaq və eyni zamanda sıx qarşılıqlı əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar yaradacaq.

Son illər İsrail-Azərbaycan münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsi təsadüfi deyil. İsrail Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan dövlətlərdən biridir. Hazırda bu ölkə neftə tələbatının 40 faizini Azərbaycandan idxal etməklə ödəyir. Bununla yanaşı, hərbi sahədə də sıx əməkdaşlıq əlaqələri var. Təsədüfi deyil ki, 44 günlük Vətən müharibəsində qələbənin qazanılmasına Azərbaycanın İsraildən aldığı hərbi məhsullar da öz töhfəsini verib. Hazırda Azərbaycan ilə İsrail arasında hərbi, kənd təsərrüfatı, energetika və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq inkişaf edir.

Təbii ki, İsrail Prezidentinin ölkəmizə rəsmi səfəri bu münasibətlərin daha da dərinləşməsinə kömək edəcək. Azərbaycana səfərə gələrkən bu ölkənin KİV-inə verdiyi qısa açıqlamasında Prezident İsxak Hersoq Cənubi Qafqazın lider dövləti ilə mövcud münasibətləri belə dəyərləndirib: "Azərbaycan regionun çox əhəmiyyətli ölkəsidir.

Azərbaycan ilə qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsi tərəflər üçün olduqca faydalıdır. Azərbaycan eyni zamanda bizim üçün dost ölkədir və onunla əlaqələr xarici siyasətimizdə prioritet istiqamətdir. İsrail Azərbaycan ilə bir çox sahədə sıx əməkdaşlıq əlaqələrini davam etdirməkdə maraqlıdır".

Prezidentin fikrincə, İsrail və Azərbaycan rəhbərlərinin söyləri nəticəsində ölkələrimiz arasında dostluq münasibətləri inkişaf edir, ikitərəfli strateji tərəfdaşlıq daha da dərinləşir.

Prezident İsxak Hersoq: "Elə bir heyretəmiz ölkə yaratmışınız ki..."

Dövlət başçıları arasında keçirilən görüşdə isə İlham Əliyev bu səfərin iki ölkə arasındakı dostluq münasibətlərinin inkişafına böyük təkan verəcəyini söyləyərək, bu səfərdən sonra mövcud əlaqələrdə müsbət dinamikanın reallaşacağını vurğulayıb: "Çünki mən tamamilə əminəm, böyük potensial mövcuddur, baxmayaraq ki, biz ayrı-ayrı istiqamətlər, ticarət, enerji, təhlükəsizlik sahələri üzrə artıq çoxlu işlər görmüşük. Lakin hələ çoxlu işlər görülməlidir". İlham Əliyev İsrail Prezidentinin Azərbaycana səfərini tarixi səfər adlandırdı.

Prezident İsxak Hersoq isə Azərbaycanın kənardan görünüşünü, sərgilədiyi mövqeyi və mövcud potensialını dəyərləndirib. Onun fikrincə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin inkişaf strategiyasını uğurla davam etdirən İlham Əliyev elə bir heyretəmiz ölkə yaradı ki, Azərbaycan həm də bir çox məsələnin mərkəzinə çevrilib. İsxak Hersoqun sözlərinə görə, İsrailə Azərbaycan arasında tərəfdaşlıq bir çox sahənin də təməl nöqtəsidir.

İsxak Hersoq həmçinin Azərbaycanın davamlı tərəqqi və inkişaf yolu ilə irəlilədiyini vurğulayıb.

Mayın 30-da prezidentlərin iştirakı ilə "Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi ilə İsrail Dövlətinin Səhiyyə Nazirliyi arasında səhiyyə və tibb elmi sahələrində 2023-2028-ci illər üçün Əməkdaşlıq Planı"nın imzalanması isə bu sahədəki əlaqələrin daha da dərinləşməsinə böyük töhfə vermiş olacaq.

Azərbaycan dünyada və regionda böyük təsirə malik olan ölkədir

"Bəzi iqtisadi rəqəmlərə nəzər salarkən gördüm ki, ticarət dövriyyəmiz 1,7 milyard ABŞ dollarından çoxdur, bu da böyük məbləğdir. Lakin hesab edirəm ki, növbəti illərdə biz ticarət dövriyyəsinə şaxələndirməyə çalışmalıyıq və ümid edirəm ki, həyata keçiriləcəyini planlaşdırdığımız birgə layihələr nəticəsində bizim daha balanslaşdırılmış ticarət dövriyyəmiz olacaq və o, təkə enerji amilindən asılı olmayacaq".

Bu fikirləri isə İlham Əliyev prezidentlərin mətbuata bəyanatlarla çıxışı zamanı söyləyib. Dövlət başçısı deyib ki, buna baxmayaraq, uzun illərdir Azərbaycan İsrailə xam neftin etibarlı təchizatçısı olmaqda davam edir və bu da, əslində, enerji sahəsində sıx əməkdaşlığın nümayiş etdirir.

Əlbəttə ki, iki ölkə arasında qarşılıqlı əlaqələrdən danışıq müdafiə sənayesi sahəsində uzunmüddətli əməkdaşlığı unutmaq olmaz. Azərbaycanın bu sahədə uzun illərdir ki, İsrailin müasir avadanlığına çıxışı var. Prezidentin dediyi kimi, bu da ölkəmizin müdafiə qabiliyyətini müasirləşdirməyə kömək edir və dövlətçiliyimizi, əsas dəyərlərimizi, milli maraqlarımızı və ərazi bütövlüyümüzü müdafiə etməyə imkan yaradır.

"Sülh, ümumi rifah, yaxşı işlərə dair birgə strateji baxışımızla birlikdə, yəhudilərlə müsəlmanlar arasında səmərəli, ədalətli, səmimi, dostcasına dialoq bizim arzulaya və nümayiş etdirə biləcəyimiz bir baxışdır".

Bunu isə Prezident İsxak Hersoq mətbuata bəyanatında vurğulayıb ki, hər iki ölkənin ortaq baxışı var. O, Azərbaycanı dünyada və regionda böyük təsirə malik olan ölkə kimi dəyərləndirir.

İki dost ölkənin liderlərinin apardığı müzakirələr, imzalanan sənədlər onu deməyə əsas verir ki, ölkələrimiz arasında bir çox sahədə əməkdaşlıq yeni inkişaf mərhələsinə yüksəlir. Bu səfər münasibətlərinin tərəqqisinə müsbət impuls verəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"